

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2023/2024

Nazwa przedmiotu:	Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne		
	Surgery and surgical nursing		
Kod przedmiotu:	14-PIEL-D3.5-CiPC/1; 14-PIEL-D3.6-ChiPCh; 14-PIEL-D3.5-ZP-ChiP; 14-PIEL-D3.6-ZP-ChiP		
Kategoria przedmiotu:	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej		D
Kierunek studiów:	Pielęgniarstwo		
Forma studiów:	Stacjonarne		
Poziom studiów:	Studia I stopnia		
Rok studiów:	III	Semestr studiów:	V, VI
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu:	8		
Język wykładowy:	polski		
Koordynator przedmiotu:	dr n. med. Andrzej Kucharski/ mgr Sylwia Polak		
Prowadzący przedmiot:	dr n. med. Andrzej Kucharski, mgr Sylwia Polak, mgr Anna Sachańbińska, mgr Sylwia Wójcik, mgr Anna Sikora, mgr Joanna Bednarz, mgr Teresa Niechwiadowicz-Czapka		

Forma nakładu pracy studenta/Forma aktywności

Forma zajęć	Liczba godzin w planie	Forma zaliczenia *wpisz symbol
Bezpośredni kontakt z nauczycielem akademickim:		
Wykład (W)	65	E
Ćwiczenia CSM (ĆwCSM)	25	Z/O
Zajęcia praktyczne CSM (ZP/CSM)	20	Z/O
Zajęcia praktyczne (ZP)	100	Z/O
Godziny studenta:		
Praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego (PW)	35	Z/O
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	240	-
*Z-zaliczenie; Z/O-zaliczenie z oceną; E-egzamin		

OPIS przedmiotu/MODUŁU:

Cele i założenia przedmiotu:	<p>1. Zapoznanie studentów z zagadnieniami dotyczącymi chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego oraz organizacją pracy w oddziałach chirurgicznych.</p> <p>2. Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności formułowania diagnozy pielęgniarstwa oraz planowania zadań pielęgniarstwa.</p> <p>3. Przygotowanie studenta do współpracy z zespołem terapeutycznym.</p>
Wymagania wstępne do przedmiotu:	Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, podstaw ratownictwa medycznego na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ		
<u>Kod modułowego efektu uczenia się</u>	<u>Treść modułowego efektu uczenia się</u>	<u>Metody weryfikacji efektu uczenia się</u>
WIEDZA		
W zakresie wiedzy student zna i rozumie:		
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W7.	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W18.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna

D.W20.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W22.	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według protokołu kompleksowej opieki okołoperacyjnej dla poprawy wyników leczenia (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS);	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W23.	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W24.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W25.	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W27.	przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W28.	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W29.	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym, obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W32.	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
D.W33.	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie.	test pisemny i/ lub odpowiedź ustna
UMIEJĘTNOŚCI		
W zakresie umiejętności student potrafi:		
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna, Mini-CEX (mini – clinical examination)
D.U2.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna, Mini-CEX (mini – clinical examination)
D.U3.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu	obserwacja 360*,

	chorób;	odpowiedź pisemna i /lub odpowiedź ustna, Mini-CEX (mini – clinical examination)
D.U6.	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U7.	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U8.	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U9.	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna, Mini-CEX (mini – clinical examination)
D.U10.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U12.	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U13.	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna

D.U14.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U17.	przewodzą u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna
D.U19.	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna, Mini-CEX (mini – clinical examination)
D.U20.	przewodzą rozmowę terapeutyczną;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, odpowiedź ustna
D.U21.	przewodzą rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, odpowiedź ustna
D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, lub odpowiedź ustna
D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku

		umiejętności zawodowych, odpowiedź ustna
D.U24.	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, opracowanie procesu pielęgnowania, odpowiedź pisemna i/lub test i/lub odpowiedź ustna, Mini-CEX (mini – clinical examination)
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, odpowiedź ustna
D.U27.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, odpowiedź ustna
D.U28.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, odpowiedź ustna
D.U29.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki.	obserwacja 360*, dokumentacja umiejętności w dzienniku umiejętności zawodowych, odpowiedź ustna
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do:		
D.K1.	kierowania się dobrem pacjenta,	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K2.	poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece,	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K3.	okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K4.	przejawiania empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K5.	przestrzegania praw pacjenta;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K6.	zachowywania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K7.	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K8.	współdziałania w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K9.	przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela i personelu medycznego

D.K10.	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K11.	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	samoocena, odpowiedź ustna, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K12.	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K13.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K14.	dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela
D.K15.	systematycznej aktualizacji wiedzy zawodowej i kształtowania swoich umiejętności i kompetencji społecznych, dążenia do profesjonalizmu.	samoocena, obserwacja 360*, ocena nauczyciela

TREŚCI MERYTORYCZNE przedmiotu:

	Wykłady (W)						
	SEMESTR	I	II	III	IV	V	VI
	LICZBA GODZIN	-	-	-	-	35	30
RAZEM	65						

semestr IV

LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Wprowadzenie do chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego - rozwój i postępy chirurgii. Podstawowe zasady organizacji opieki chirurgicznej w Polsce. Rany: postacie ran, gojenie się ran. Tkankowa reakcja pourazowa. Postępowanie przeciwko tężcowi, zgorzeli gazowej, wścieklicznie. Zaopatrywanie ran.	D.W1. - D.W10. D.W22. D.W24. D.W25. D.W27. D.W28. D.W32. D.U1. D.U3. D.U6. D.U7. D.K1.- D.K15
2.	Urazy narządu ruchu : skręcenia, zwichnięcia, złamania. Etiologia, podział, objawy. Diagnostyka złamań, powikłania, zasady postępowania. Złamania patologiczne.	D.W1. D.W2. D.W4. D.W5. D.W18. D.W20. D.W22. - D.W24. D.U12. D.K1.- D.K15
3.	Zakażenia w chirurgii. Zakażenia szpitalne, ran pooperacyjnych i oparzeniowych. Czynniki ryzyka i drogi szerzenia zakażeń. Zapobieganie zakażeniom.	D.W1. D.W2. D.W6. D.W8. D.W23. D.W24. D.W25. D.W27. D.K1.- D.K15
4.	Specyfika pracy pielęgniarstwa chirurgicznego. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie planowym i nagłym.	D.W23. D.W24. D.W30. D.W33. D.K1. - D.K15
5.	Pielęgnowanie chorego po zabiegu operacyjnym. Postępowanie z raną pooperacyjną. Ból – ocena, leczenie, opieka pielęgniarska.	D.W1. D.W2. D.W6. D.W7. D.W18. D.W22. D.W23. D.W29. D.W30. D.U1. D.U7. D.U8. D.U10 D.U20. D.U26. D.K1. - D.K15
6.	Wskazania i metody leczenia chirurgicznego schorzeń układu pokarmowego: przełyk, żołądek , wątroba, trzustka, jelito cienkie, jelito grube.	D.W1. - D.W6. D.W23. D.W29. D.U1. - D.U3. D.K1. - D.K15

semestr V

LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego
----	-------------------	----------------------------------

		do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Zasady postępowania w ostrych schorzeniach jamy brzusznej: ostre zapalenie wyrostka, pęknięty wrzód żołądka, zapalenie otrzewnej, niedrożność jelit ,krwawienia z przewodu pokarmowego.	D.W1.- D.W3.D.W6. - D.W8 D.W10. D.W22. D.U3. D.K1 - D.K15
2.	Opieka pielęgniarska nad pacjentami po zabiegach chirurgicznych w schorzeniach układu pokarmowego. Opieka nad chorym ze stomią jelitową.	D.W1. - D.W3. D.W6. - D.W8 D.W10. D.W16.D.W22. D.W25. D.U1. - D.U3. D.U6. D.U7. D.U29. D.K1. - D.K15
3.	Żywienie chorych w chirurgii. Żywienie doustne, dojelitowe, dożylnie. Wskazania i postępowanie .	D.W1. D.W2. D.W3. D.W5. D.W6. D.W7. D.W8 D.W9. D.W10. D.W22. D.U17. D.U18. D.K1.- D.K15
4.	Przewlekła niewydolność żylna. Czynniki ryzyka. Metody profilaktyki przeciwzakrzepowej	D.W1. D.W2. D.W3. D.W4. D.W5. D.W6. D.W29. D.W32. D.U3. D.K1.- D.K15
5.	Leczenie krwią. Wskazania, przeciwwskazania, zasady. Rola pielęgniarki w leczeniu krwią i preparatami krwiozastępczymi.	D.W1. D.W4. D.W5. D.W7. D.U20. D.U22. D.K1.- D.K15
6.	Amputacje kończyn. Amputacje urazowe, oraz w przebiegu chorób nowotworowych i miażdżycy tętnic. Zasady opieki pooperacyjnej.	D.W1. D.W2. D.W3.D.W4. D.W5. D.W6. D.W7. D.W24. D.W29. D.W32. D.U3. D.U27. D.U29. D.K1.- D.K15
7.	Zabiegi ambulatoryjne w praktyce chirurgicznej. Zasady postępowania.	D.W1. D.W2. D.W3. D.W4. D.W5. D.W6. D.W7. D.U3. D.U20. D K1 -D.K15

		Ćwiczenia CSM (Cw/CSM)						
		SEMESTR	I	II	III	IV	V	VI
		LICZBA GODZIN	-	-	-	-	15	10
		RAZEM	25					

semestr IV		
LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Zmiana opatrunku na ranie operacyjnej czystej: przygotowanie pacjenta do zmiany opatrunku, przygotowanie stolika opatrunkowego, ocena rany, wykonanie opatrunku na ranie czystej w różnych okolicach ciała (brzuchu, szyi, kończynie górnej i dolnej)	D.W1.D.W5. D.W7. D.U6. D.U7. D.U20. D.U22. D.U24. D K1. - D.K15.
2.	Ordynowanie lekami - udział pielęgniarki w wypisywaniu recept w porozumieniu z lekarzem.	D.W2. D.W6. D.W22. D.U14. D.U22. D.K1. - D.K15.
3.	Zmiana opatrunku na ranie brudnej: stopa cukrzycowa, owrzodzenie podudzi. Kompresjoterapia. Pielęgnacja stomii jelitowej – zmiana worka stomijnego.	D.W1. D.W5. D.W7. D.W25. D.U6. D.U7. D.U20. D.U22. D.U24. D K1. - D.K15.

		Zajęcia praktyczne CSM (ZP/CSM)					
SEMESTR		I	II	III	IV	V	VI
LICZBA GODZIN		-	-	-	-	10	10
RAZEM		20					

semestr V

LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Pielęgnowanie pacjentów z odłą opłucnową i założonym drenażem jamy opłucnej. Postępowanie w odmie podskórnej.	D.W1. - D.W3. D.W6. D.W7. DU.13. D.W28. D.W29. D.W32. D.U1. D.U6. D.U18. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15.
2.	Pielęgnowanie pacjentów po zabiegu operacyjnym na tarczycy, w przebiegu powikłań pooperacyjnych (przełom tarczycowy, tężyczka, krwotok).	D.W1. - D.W3. D.W6. D.W7. D.W32. D.U1. D.U6. D.U8. D.U9. D.U10. D.U18. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15.
3.	Postępowanie leczniczo – pielęgnacyjne w ostrym niedokrwieniu kończyn.	D.W1. D.W3. D.W6. D.W7. D.W28. D.W29. D.W32. D.U1. D.U6. D.U18. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15

semestr VI

LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Pielęgnowanie chorych z krwawieniem z przewodu pokarmowego.	D.W1. - D.W7. D.W28. D.W29. D.W32. D.U1. D.U6. D.U18. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15
2.	Postępowanie w zakrzepicy żył głębokich. Zapobieganie powstawaniu zmian zatorowo – zakrzepowych.	D.W1. - D.W3. D.W6. D.W7. D.W28. D.W29. D.W32. D.U1. D.U6. D.U14. D.U18. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15.
3.	Postępowanie we wstrząsie hipowolemicznym.	D.W1. - D.W7. D.W28. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U.15 D.U18. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15

		Zajęcia praktyczne (ZP)					
SEMESTR		I	II	III	IV	V	VI
LICZBA GODZIN		-	-	-	-	50	50

		RAZEM	100
semestr V			
LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się	
1.	Wprowadzenie do zajęć. Zapoznanie ze specyfiką oddziału, dokumentacją i zadaniami pielęgniarki chirurgicznej. Pobieranie krwi do badań diagnostycznych.	D.W1. - D.W10. D.W22. D.W24. D.U1. D.U10. D.U12. D.U15. D.U20. D.K1. - D.K15	
2.	Przyjęcie pacjenta do szpitala i do oddziału chirurgicznego planowe i nagłe. Zapobieganie zakażeniom chirurgicznym i szpitalnym, aseptyka, antyseptyka, dezynfekcja i wyjaławianie.	D.W1. - D.W10. D.W22. - D.W25. D.W27. D.U1. D.U3. D.U6. D.U23. D.K1.- D.K15	
3.	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym.	D.W1. - D.W10. D.W22. D.W24. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U10. D.U12. D.U15. D.U20. D.K1. - D.K15	
4.	Pielęgnowanie chorego po zabiegu operacyjnym w dobie 0, 1 i 2. Powikłania pooperacyjne, podział i zapobieganie.	D.W1. D.W3. D.W6. D.W7. D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U6. D.U8. D.U12. D.U15. D.U20. D.U21. -D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15.	
5.	Planowanie opieki pielęgniarskiej nad chorym z chorobą oparzeniową.	D.W1. - D.W7. D.W28. D.W29. D.W32. D.U1. D.U6. D.U18. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15.	
semestr VI			
LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się	
1.	Zasady żywienia chorych po zabiegach chirurgicznych.	D.W1 - D.W10. D.W22. D.U17. D.U18. D.U19. D.K1.- D.K15	
2.	Planowanie opieki pielęgniarskiej przed i po zabiegu operacyjnym na tarczycy.	D.W1. - D.U10. D.U18. D.U8. D.U20. D.U22. D.U24. D.U26. D.K1. - D.K15.	
3.	Pielęgnowanie chorego po zabiegu operacyjnym na drogach żółciowych, w ostrym i przewlekłym zapaleniu trzustki.	D.W1. - D.W3. D.W6. D.W7. D.U8. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.U1. D.U6. D.U18. D.U20. D.U21. D.U22. D.U24. D.K1. - D.K15.	
4.	Planowanie opieki pielęgniarskiej nad chorym z kończyną na wyciągu, z opatrunkiem gipsowym i z wyciągiem czaszkowym	D.W1. - D.W3. D.W6. D.W7. D.W22. D.W27. D.W29.	

		D.W32. D.U1. D.U6. D.U18. D.U20. - D.U22. D.U24. D.K1. - D.K15.
5.	Pielęgnowanie chorych po operacjach na naczyniach obwodowych. Podsumowanie zajęć.	D.W1. - D.W3. D.W6. D.W7. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.U1. D.U6. D.U8. D.U18. D.U20. – D.U22. D.U24. D.K1. - D.K15.

		Praca własna studenta (PW)					
SEMESTR		I	II	III	IV	V	VI
LICZBA GODZIN		-	-	-	-	15	20
RAZEM		35					

semestr IV

LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Leczenie ran. Rola opieki pielęgniarskiej w leczeniu trudno gojących się ran: owrzodzenia troficzne żyłne, owrzodzenia niedokrwienne, stopa cukrzycowa, odleżyny. Patofizjologia gojenia się przewlekłych owrzodzeń. Diagnostyka , postępowanie szpitalne i ambulatoryjne. Rodzaje opatrunków.	D.W1.- D.W10. D.W22. D.W24. D.W25. D.W27. D.W28. D.W32. D.U1. D.U3. D.U6. D.U7. D.U11. D.U12. D.U29. D.K1.- D.K15.

semestr V

LP	Zakres tematyczny	Odniesienie zakresu tematycznego do konkretnego modułowego efektu uczenia się
1.	Zasady postępowania i przygotowania do zabiegu oraz opieki pooperacyjnej chorych dializowanych i leczonych lekami immunosupresyjnymi.	D.W1.- D.W10. D.W22. D.W24.D.W27.D.W29. D.W32. D.W33.D.U1.D.U.6 D.U10. D.U12. D.U15. D.U20. - D.U26. D.K1. - D.K15.
2.	Zasady opieki pielęgniarskiej i przygotowanie chorego do zabiegów laparoskopowych, endoskopowych oraz innych zabiegów małoinwazyjnych z wykorzystaniem technik radiologicznych.	D.W1.- D.W10. D.W22. D.W24. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U10. D.U12. D.U15. D.U20. D.K1. - D.K15
3.	Problemy przeszczepiania narządów. Rola opieki pielęgniarskiej w leczeniu szpitalnym i ambulatoryjnym chorych po przeszczepach narządów (nerek, wątroby, serca) .	D.W1. D.W3. D.W6. D.W7. D.W8. D.W10. D.W22. D.W27. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U.6. D.U12. D.U15. D.U20. D.U21-D.U24. D.U26.D.K1. - D.K15.
4.	Zasady postępowania i przygotowania chorego do zabiegów urologicznych, kardiochirurgicznych i angiochirurgicznych w trybie planowym i nagłym.	D.W1. - D.W10. D.W22. D.W24. D.W29. D.W32. D.W33. D.U1. D.U10. D.U12. D.U15. D.U20. D.K1. - D.K15

Metody/narzędzia dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wykład informacyjny • Wykład multimedialny • Studium przypadku • Pokaz • Omówienie • Ćwiczenia • Instruktaż • Praca z dokumentacją • Proces pielęgnowania • Próba pracy
SPOSOBY OCENY: F - Formułująca P - Podsumowująca Zaliczenie każdej z form zajęć przedmiotu stanowi podstawę dopuszczenia do egzaminu na zakończenie całego modułu (semestr IV).	
F1. Obecność na zajęciach F2. Aktywność na zajęciach i/lub odpowiedź ustna F3. Ocena wykonanego zadania - mini-CEX (mini-clinical examination) F4. Ocena pracy pisemnej i/lub ocena odpowiedzi ustnej/pisemnej na 3 pytania	
P. Egzamin pisemny	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA	
Forma aktywności	Liczba godzin
Godziny kontaktowe z nauczycielem	
Nakład pracy studenta	35
suma	
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4

ZALICZENIE PRZEDMIOTU - PRZEDMIOT KOŃCZY SIĘ EGZAMINEM	
Wykład (W)	Podstawę do uzyskania zaliczenia (zal) stanowi: <ul style="list-style-type: none"> • obecność 100%; potwierdzona wpisem na liście obecności, • ewentualna 10% nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z prowadzącym zajęcia,

	<ul style="list-style-type: none"> • aktywny udział w wykładach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie wykładu). <p>Brak zaliczenia (nzal) stanowi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecność mniej niż 90%, • bierny udział w wykładzie, • naganna postawa (brak respektowania czasu trwania wykładu, zajmowanie się sprawami innymi, nie związanymi z wykładem: śledzenie stron internetowych, używanie telefonu komórkowego, czytanie książki itp., przejawianie zachowań zmuszających wykładowcę do przerwania wykładu).
Ćwiczenia (C)	<p>Podstawę do uzyskania zaliczenia na ocenę (Z/O) stanowi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecność 100%; potwierdzona wpisem na liście obecności, • aktywny udział w ćwiczeniach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie ćwiczeń), • poprawne, ocenione pozytywnie wykonanie zadania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny umiejętności, wykonane przez studenta w czasie trwania ćwiczeń, • poprawna, oceniona pozytywnie odpowiedź ustna/pisemna na pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny wiedzy i umiejętności, zadane studentowi w czasie trwania ćwiczeń obejmujące również treści przewidziane w ramach realizacji zadań w ramach pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego. <p>Brak zaliczenia (nzal) stanowi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecność mniej niż 100%, • bierny udział w ćwiczeniach, • uzyskanie oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej, • naganna postawa (brak respektowania czasu trwania ćwiczeń, zajmowanie się sprawami innymi, nie związanymi z ćwiczeniami: śledzenie stron internetowych, używanie telefonu komórkowego, czytanie książki itp., przejawianie zachowań zmuszających wykładowcę do przerwania ćwiczeń).
Ćwiczenia (C/CSM)	<p>Podstawę do uzyskania zaliczenia na ocenę (Z/O) stanowi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecność 100%; potwierdzona wpisem na liście obecności, • aktywny udział w ćwiczeniach (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie ćwiczeń), • poprawne, ocenione pozytywnie wykonanie zadania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny umiejętności, wykonane przez studenta w czasie trwania ćwiczeń, • poprawna, oceniona pozytywnie odpowiedź ustna/pisemna na 3 pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny wiedzy i umiejętności, zadane studentowi w czasie trwania ćwiczeń.
Zajęcia praktyczne CSM (ZP/CSM)	<p>Podstawę do uzyskania zaliczenia na ocenę stanowi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obecność 100%; potwierdzona wpisem na liście obecności, • aktywny udział w zajęciach praktycznych (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie zajęć praktycznych)

	<ul style="list-style-type: none"> poprawna, oceniona pozytywnie odpowiedź ustna na 3 pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny wiedzy i umiejętności, zadane studentowi w czasie trwania zajęć praktycznych, pozytywne zaliczenie Mini-CEX (mini – clinical examination).
Zajęcia praktyczne (ZP)	<p>Podstawę do uzyskania zaliczenia na ocenę stanowi:</p> <ul style="list-style-type: none"> obecność 100%; potwierdzona wpisem na liście obecności, aktywny udział w zajęciach praktycznych (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie zajęć praktycznych) poprawna, oceniona pozytywnie odpowiedź ustna na 3 pytania z zakresu treści odnoszących się do efektów uczenia się z dziedziny wiedzy i umiejętności, zadane studentowi w czasie trwania zajęć praktycznych, poprawny, oceniony pozytywnie proces pielęgnowania.
Praca własna pod kierunkiem nauczyciela akademickiego (PW)	<ul style="list-style-type: none"> opracowanie we własnym zakresie zagadnień przewidzianych w tej formie kształcenia sprawdzenie przyswojonej wiedzy w trakcie odpowiedzi ustnej
EGZAMIN KOŃCOWY z przedmiotu/ MODUŁU	<p>Warunki dopuszczenia do egzaminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzyskanie zaliczenia z wykładów, uzyskanie zaliczenia z ćwiczeń, w tym ćwiczeń w CSM, uzyskanie zaliczenia z zajęć praktycznych, w tym z zajęć praktycznych w CSM, <p>Forma egzaminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> egzamin pisemny, test jednokrotnego wyboru /zdań niedokończonych, pytań otwartych i półotwartych/

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ/PISEMNEJ			Skala ocen odpowiedzi ustnej/pisemnej w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
			bardzo dobry	16
1.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-5	dobry plus	15
2.	Aktualność wiedzy z zakresu poruszanego tematu.	0-5	dobry	13-14
3.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny plus	11-12
4.	Spójność konstrukcji wypowiedzi.	0-3	dostateczny	9-10
RAZEM:		16 pkt	niedostateczny	<8

KRYTERIA OCENY PROCESU PIELEGNOWANIA			Skala ocen procesu pielęgnowania w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Proces pielęgnowania odpowiada studium przypadku.	0-3	bardzo dobry	19-20
2.	Umiejętność prawidłowego formułowania diagnozy pielęgnarskiej.	0-3		
3.	Właściwa hierarchia prezentowanych diagnoz.	0-3	dobry plus	17-18

4.	Planowanie działań zgodnie z aktualną wiedzą pielęgniarską. Proponowany sposób realizacji/ proponowane interwencje adekwatne do stanu zdrowia oraz do posiadanych zasobów.	0-3	dobry	15-16
5.	Zasób wiadomości, zrozumienie tematu.	0-3	dostateczny plus	13-14
6.	Zastosowanie prawidłowej terminologii.	0-3	dostateczny	11-12
7.	Estetyka pracy.	0-2	niedostateczny	<10
RAZEM:		20 pkt		

KRYTERIA OCENY mini-CEX			Skala ocen mini-CEX w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów	
Lp.	KRYTERIA	Liczba punktów		
1.	Umiejętność gromadzenia informacja o pacjencie	0-3	poziom wysoko zadowolający	7-9
2.	Prawidłowość przeprowadzonego badania fizykalnego.	0-3	poziom zadowolający	4-6
3.	Umiejętność udzielenia informacji zwrotnej pacjentowi.	0-3	poziom niezadowolający	1-3
RAZEM:		9 pkt.		

KRYTERIA OCENY TESTU		
bardzo dobry	(5,0) bdb	powyżej 91 % poprawnych odpowiedzi
dobry plus	(4,5) db plus	81 – 90 % poprawnych odpowiedzi
dobry	(4,0) db	71 – 80 % poprawnych odpowiedzi
dostateczny plus	(3,5) dst plus	66 – 70 % poprawnych odpowiedzi
dostateczny	(3,0) dst	60 – 65 % poprawnych odpowiedzi
niedostateczny	(2,0) ndst	poniżej 60% poprawnych odpowiedzi

WYKAZ LITERATURY	
LITERATURA PODSTAWOWA	
1.	Głuszek St.: Chirurgia. PZWL, Warszawa 2019, wyd.2.
2.	Fibak J.: Chirurgia. PZWL, Warszawa 2008, wyd. 3.
3.	Noszczyk W.: Chirurgia repetytorium. PZWL, Warszawa 2014.
4.	Łukieńczuk T. (red.): Pielęgniarstwo operacyjne. Urban & Partner, Wrocław 2015.
5.	Walewska E.: Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. PZWL, Warszawa 2014.
6.	Walewska E, Scisło L.(red.)[aut.Czaja E]: Procedury pielęgniarские w chirurgii. PZWL, Warszawa 2014.
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA	
1.	Czasopisma naukowe medyczne, m.in.: Polski Przegląd Chirurgiczny, Medycyna Praktyczna Chirurgia, Pielęgniarstwo XXI Wieku, Problemy Pielęgniarstwa, Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne, Zakażenia.
2.	Bibliograficzne bazy danych: Polska Bibliografia Lekarska oraz bazy czasopism obcojęzycznych EBSCO.

3.	Bączyk G, Kapała W. (red.): Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Karola Marcinkowskiego, Poznań 2018.
4.	Czerwiński J, Małkowski P. (red.): Pielęgniarstwo transplantacyjne. Warszawski Uniwersytet Medyczny. Warszawa 2014.

Podpis koordynatora przedmiotu:
